

KV 2020 – Tulevaisuus syntyy valinnoista
Ammatillisen koulutuksen kansainväliSYYSpäivät
26 – 28.10.2010 Tampere

Johdatusta vertaisarvioinnin maailmaan ja vertaisarviointiin hankkeiden laadun varmistuksessa ja kehittämisessä

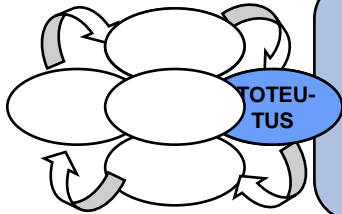
Opetusneuvos Leena Koski

Leena.koski@oph.fi
www.oph.fi

Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus

Toimintojen tarkastelu kokonaisuutena

Koulutuksen järjestäjä käyttää monipuolisesti erilaisia arviointimenetelmiä ja -tietoja toimintansa kehittämiseksi.

Koulutuksen järjestäjä

- kerää ja analysoi arviointitulokset ja muut palautetiedot.
- hyödyntää muissa arvioinneissa saatuja arviointituloksia, esim. kansallisten arviointien tuloksia.
- teettää toiminnastaan ulkoisen arvioinnin vähintään kerran kolmessa vuodessa.
- kehittää toimintaansa sisäisten auditointien avulla.
- tekee yhteistyötä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa esimerkiksi **toteuttamalla keskinäistä benchmarkingia ja vertaisarviointia.**

Mitä vertaisarviointi on?

Samaan ammattiryhmään kuuluvien tai saman aihealueen parissa työskentelevien kesken tapahtuvaa työn kehittämistä, jossa vertaisten muodostama ryhmä arvioi kriittisesti ja järjestelmällisesti toistensa toimintaa.

Eurooppalainen vertaisarviointimenettely on kehitetty ammatillisten oppilaitosten ja koulutuksen järjestäjien vapaaehtoista arviointia varten. Se on formatiivista, ohjaavaa ja kehittävää arviointia, jossa painotetaan erityisesti laadun jatkuvaa parantamista.

Miksi vertaisarviointia?

- halu ja tarve saada kriittistä palautetta kollegoilta ja asiantuntijoilta koulutuksen laadusta
- koulutuksen laadun varmistaminen ja kehittäminen
- vahvuuksien ja hyvien käytäntöjen esille tuominen
- nostaa esille kehittämiskohteita ja parantamiskohteita
- mahdollisuus saada hyviä neuvoja ja oppia yhdessä
- verkostoitua ja lisätä yhteistyötä muiden ammatillisten oppilaitosten ja eri sidosryhmien kanssa
- voidaan kohdistaa tarpeen mukaan vain tiettyyn toimintaan tai asiaan
- suhteellisen edullinen tapa saada ulkoinen arviointiraportti koulutuksen laadusta

Mitä vertaisarviointi on?

Eurooppalaisen vertaisarvioinnin määritelmä:

- ulkoisen arvioinnin muoto, joka tukee laadun varmistamista ja kehittämistä arvioitavassa oppilaitoksessa
- arvioinnin laajuus voidaan valita tarpeen mukaan
- arvioijat ulkopuolisia ja riippumattomia asiantuntijoita
- ”kriittiset ystävät” = vertaisarvioijat
- formatiivista arviointia = arvioinnin kohteen kehittämiseen tähtäävää jatkuvaa (ohjaavaa) arviointia
- kohteena voi olla jokin laadun osa-alue, koko organisaatio, koulutusohjelma, **hanke**, tuote, toimenpide, toimintaperiaate
- aineiston keruussa menettelytapana triangulaatio eli yhdistetään eri menetelmin kerättyjä tietoja ja lähteitä.

Vertaisarviointi ja sen periaatteet

- Vertaisarviointi tulee integroida järjestelmälliseksi osaksi laadun kehittämistä ja arviointijärjestelmää – Miten hankkeen vertaisarvioinnin tuloksia voidaan käyttää laajemmin organisaatiossa?
- On kriteeriperusteista arviointia.
- Keskeinen periaate on luottamuksellisuus
- Vertaisarvioinnista tehdään sopimus.
- Raportti tehdään konsensusperiaatteella.
- Ennen lopullista raportin luovuttamista on kommunikatiivinen validointi eli viestintään perustuva vahvistaminen tulosten oikeellisuuden varmistamiseksi
- Kansallinen vertaisarviointi tukee kansainvälisen vertaisarvioinnin tuloksellista käyttöä – ensin kansallisesti.
- Koulutetut vertaisarvioijat

Leena Koski

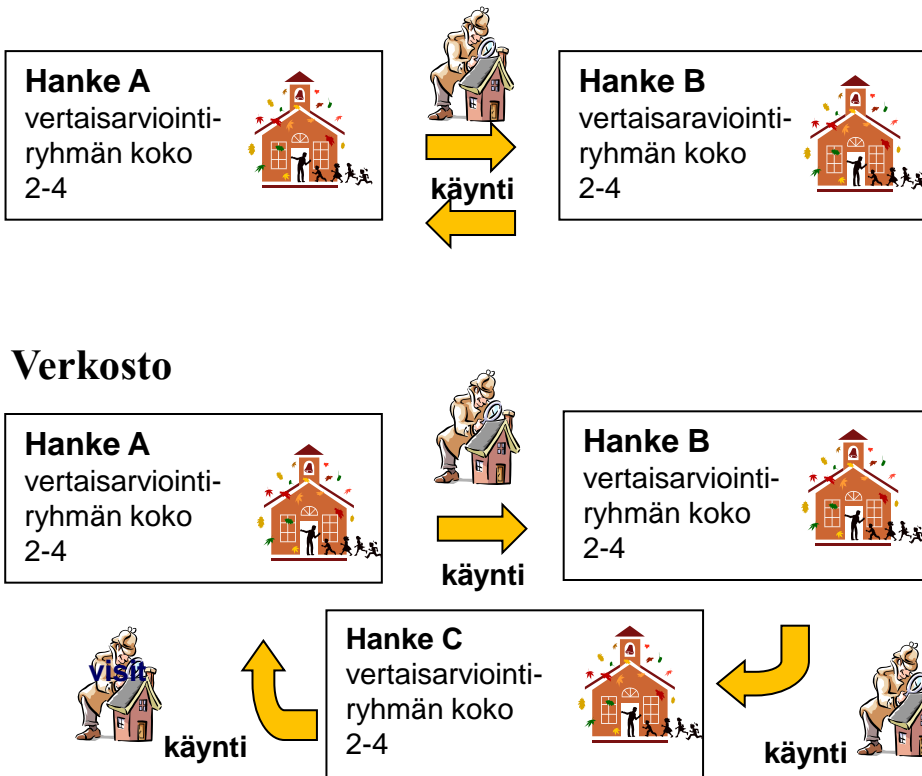

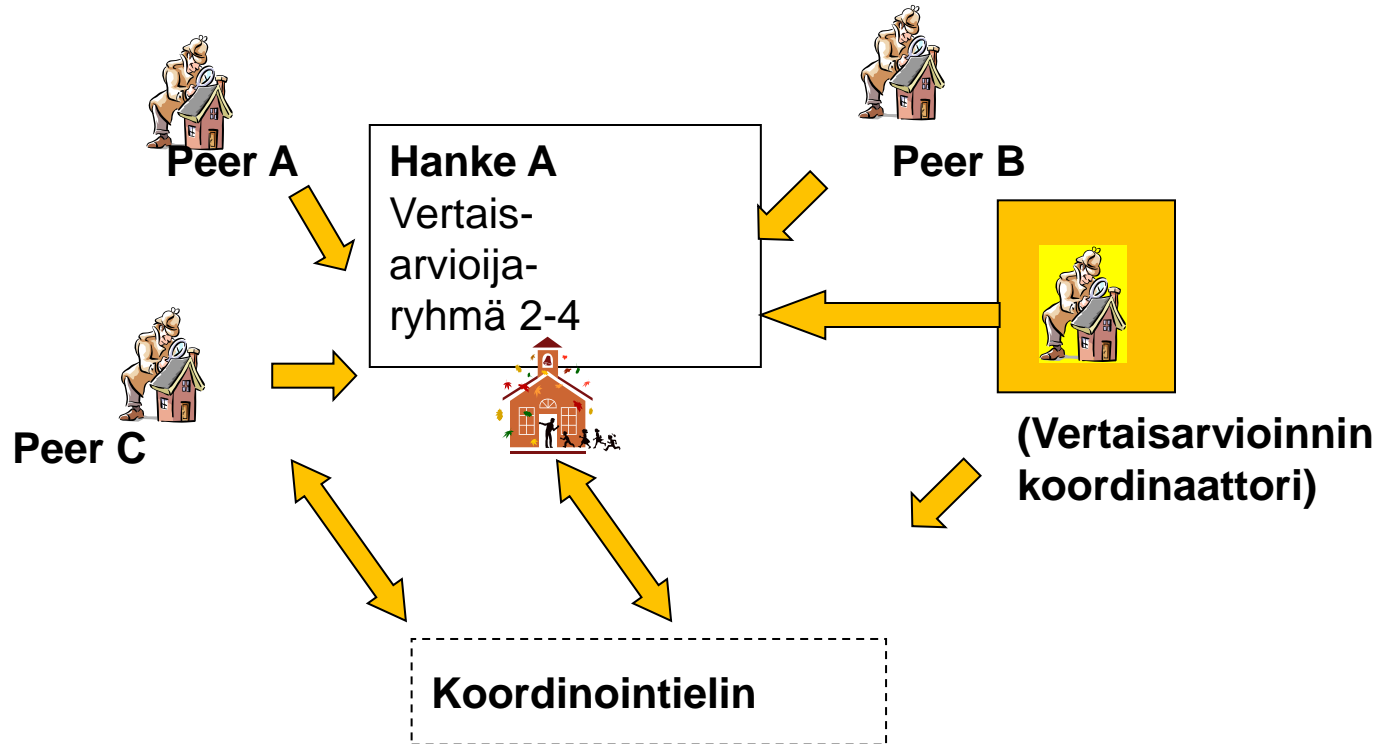
Kokemuksia hankkeiden vertaisarvioinnista - työpajan tuotoksia mm.

- Selkiinnytetään: Mihin tarvitaan? Mihin käytetään?
Kuka käyttää?
- Arvioidaan menetelmän käyttötarkoitus – Luovutaanko jostain muusta?
- Projektien/hankkeiden vertaisarviointi on tärkeää ottaa osaksi projektisuunnitelmaa. On tärkeää selvittää, mikä on suhde pääprojektiin.
- Syntyy tuotos (vertaisarviointiraportti + keskinäinen oppiminen) ja selkeä lopetus
- Projektien/hankkeiden vertaisarviointi voi kohdistua projektin sisältöön ja hallintaan.
- Vertaisarvioinnin kohde vaikuttaa arviointiryhmän valintaan.
- On tärkeää pohtia, missä vaiheessa hankkeessa kannattaa käyttää vertaisarviointia.

VERTAISARVIOINNIN ORGANISOINTIMALLEJA HANKKEISSA

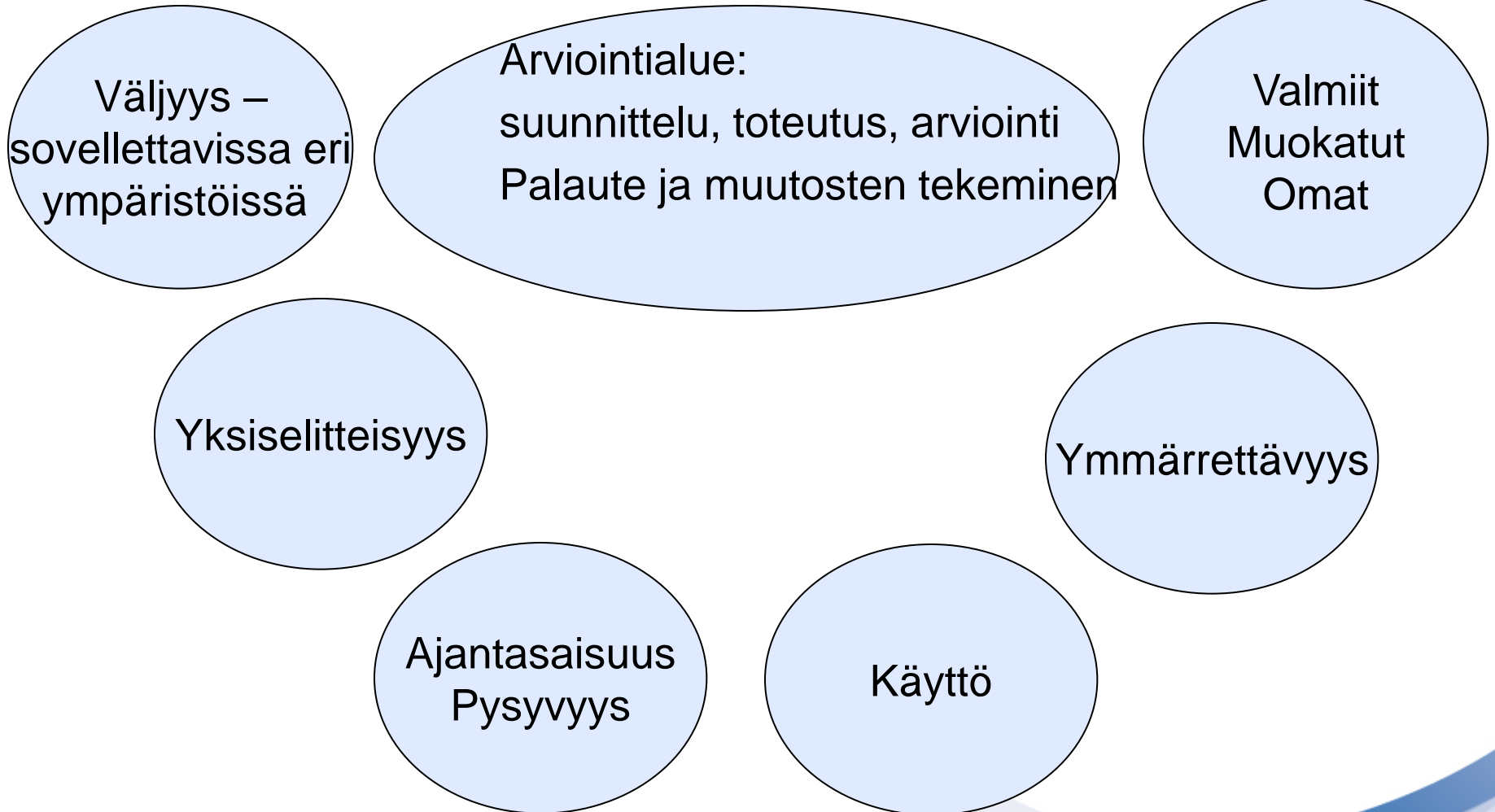

Vertaisarviointi ja kriteeriperustaisuus

- On *kriteeriperusteista* **ulkoista arviointia**.
- Käytetään **systemaattista yhteisesti sovittua menetelmää ja kriteeristöä**.
- Laadunhallinnan ja laadun arvioinnin yhdistelmä (itsearviointi ja ulkoinen arviointi).
- Arviointi perustuu ennalta sovittuihin kriteereihin, mutta myös kokeneen kollegan ammattitaitoon.
- Itsearviointissa ja ulkoisessa arvioinnissa käytetään **samaa kriteeristöä**.
- Kriteeritasolla esitetään vahvuudet ja parantamisalueet
- Arvio annetaan vain sovituista arviointialueista ja kriteereistä.
- Kehittämissuosituksia annetaan vain pyydettyäessä.

Näkökulmia vertaisarvioinnin kriteerien laadintaan

Leena Koski

Osaaminen käyttöön, Osaajaksi, Ammattisilta, Työssäoppimisen portaat, Kamoon Tyke ja Yhdessä tekemällä -hankkeet, kevät 2010

ESR - hankkeiden välinen vertaisarviointi

Hankkeen hallinnoinnin arviointikriteerit

ARVIOINTIKOhteet JA -KRITEERIT

Arvio

1 = ei toteudu

2 = toteutuu osittain

3 = toteutuu

A. HANKKEEN HALLINNOINTI 1 2 3

Arvioinnin yhteenveto ja kehittämiskohteet

1. Suunnittelu

Hankkeen tarve on perusteltu.

Hankkeen tavoitteet ovat realistiset. jne.

Vertaisarviointi ja kriteeriperustaisuus - hankkeiden laadunvarmistus ja kehittäminen

- Mikäli kehitetään omat kriteerit vertaisarviointiin, tulee laadunvarmistuksen ja kehittämisen kannalta tarkistaa, että kunkin arviointialueen tasolla on kaikki eurooppalaisen laadunvarmistuksen yhteisen viitekehyksen vaiheet (EQAVET)
  - Suunnittelu
  - Toteuttaminen
  - Arviointi
  - Palaute- ja muutosmenettelyt (Tarkistus)

EUROOPPALAISEN VERTAISARVIOINNIN NELJÄ VAIHETTA

**Seuraava
vertaisarviointi**

1. Valmistelut (vähintään 3 kk ennen)

- Käynnistämistoimet
- Vertaisarviointiryhmän kokoonpano
- Itsearviointi ja -raportti
- Käynnin valmistelu (koulutuksen järjestäjä, vertaisarvioijat)

2. Vertaisarviointikäynti (2-3 pv)

- Tiedonkeruu
- Tietojen analysointi
- Arviointi
- Suullinen palaute

3. Vertaisarviointiraportti (4 viikkoa)

- Alustava raportti
- Ammatillisen koulutuksen järjestäjän kommentit
- Lopullinen raportti

4. Käytännön toteutus (6-12 kk)

- Tavoitteiden muotoilu
- Resurssien selvittäminen
- Toimintasuunnitelma ja toteutus
- Seuraavan arvioinnin suunnittelu

ESIMERKKI HANKKEIDEN VERTAISARVIOINNIN VAIHEISTA

Seuraava
Vertaisarviointi?

1. Valmistelut (alkaa hakemusvaiheessa)

- Käynnistämistoimet
- Vertaisarviointiryhmän kokoonpano
- Itsearviointi ja -raportti
- Käynnin valmistelu (hankkeen vastuuhenkilöt ja vertaisarvioijat)

2. Vertaisarviointikäynti (1-2 pv)

- Tiedonkeruu
- Tietojen analysointi
- Arviointi
- Suullinen palaute

3. Vertaisarviointiraportti (2-3 viikkoa)

- Alustava raportti (käynnillä)
- Kohteen kommentit
- Lopullinen raportti

4. Toteutus (6-12 kk)

- Tavoitteiden muotoilu
- Resurssien selvittäminen
- Toimintasuunnitelma ja toteutus
- Seuraavan arvioinnin suunnittelu
- Levitys organisaatiossa

OPETUSHALLITUS

Leonardo projekti ”Peer Review Impact”

Projektin kesto

1.10.2009 – 30.9.2011

Partneriorganisaatiot: 9 partneria viidessä eri maassa

Opetushallitus (FNBE), koordinaattori, CP Suomi

Keuda, Suomi

Tampereen ammattiopisto, Suomi

Öibf, CP, Itävalta

Hohere Technische Bundeslehranstalt Steyr, Itävalta

Hansagi Ferenc Vendeglatoipari es Idegenforgalmi Szakiskola es Szakkozepiskola, CP ja OP, Unkari

ISFOL, CP, Italia

University of Twente, CP, Hollanti

ROC Aventus, Hollanti

2 ulkopuolista experttiä

Leena Koski

Leonardo projekti ”Peer Review Impact”

Päätuotteet

- Raportti vertaisarviointien vaikuttavuudesta
- Opas, joka sisältää ohjeita vertaisarviointien vaikuttavuuden edistämiseksi
- Opas vertaisarviointien seurantaan ja arviointiin
- Koulutuksen järjestäjille tarkoitettu seminaari tai työpaja siitä, miten opasta vertaisarvioinnin vaikuttavuuden edistämiseksi voitaisiin käyttää.
- Tulosten levittämisstrategia

Lisätietoja: leena.koski@oph.fi ja annikki.hakkila@oph.fi

Leena Koski

Linkkejä

www.oph.fi/normit ja ohjeet/laadunhallinnan
tuki/vertaisarviointi

www.peer-review-education.net

www.oph.fi/ammattillinenesr